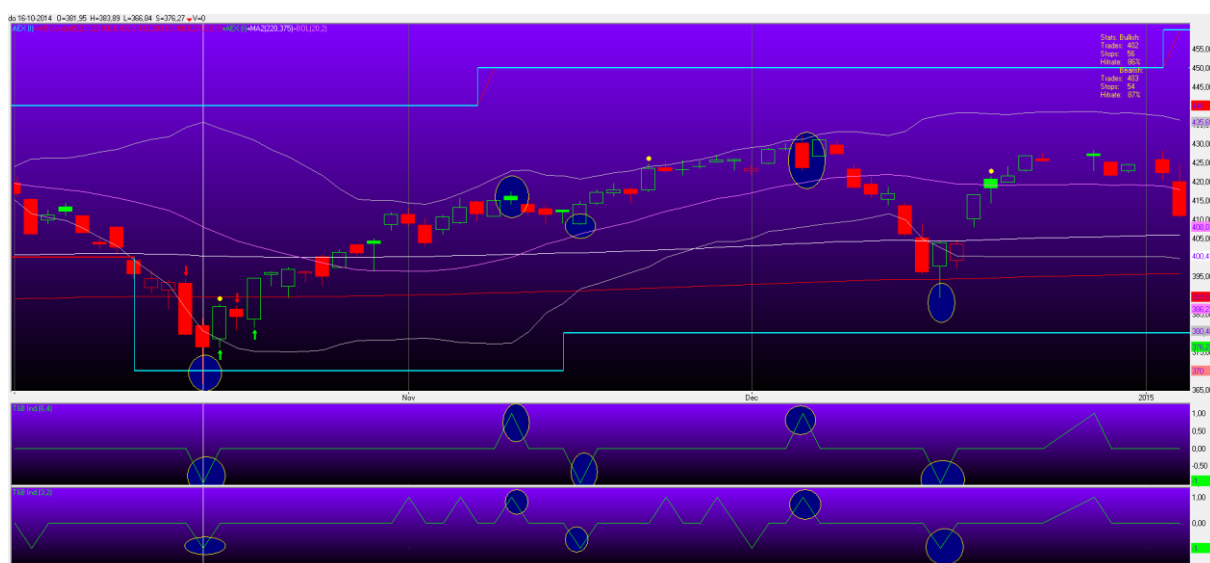

30-05-2020 Ledenspecial Toppen&Bodem indicator

In mijn verlangen naar meer “beeld” van de marktsituatie in onzekere tijden heb ik u vorige week laten kennismaken met de Bollinger Band indicator. Een andere indicator welke straks voor nog meer beeld zou kunnen zorgen, is de Toppen en Bodem indicator (T&B). Ik kende deze indicator tot voor kort niet. Laten we eerst starten met het voorbeeld dat we vorige week hadden geparkeerd. Vervolgens schakelen we over naar de meest actuele situatie om deze T&B indicator te leren begrijpen. Ik eindig deze special met de emotievrij regel gedurende de praktijktest.

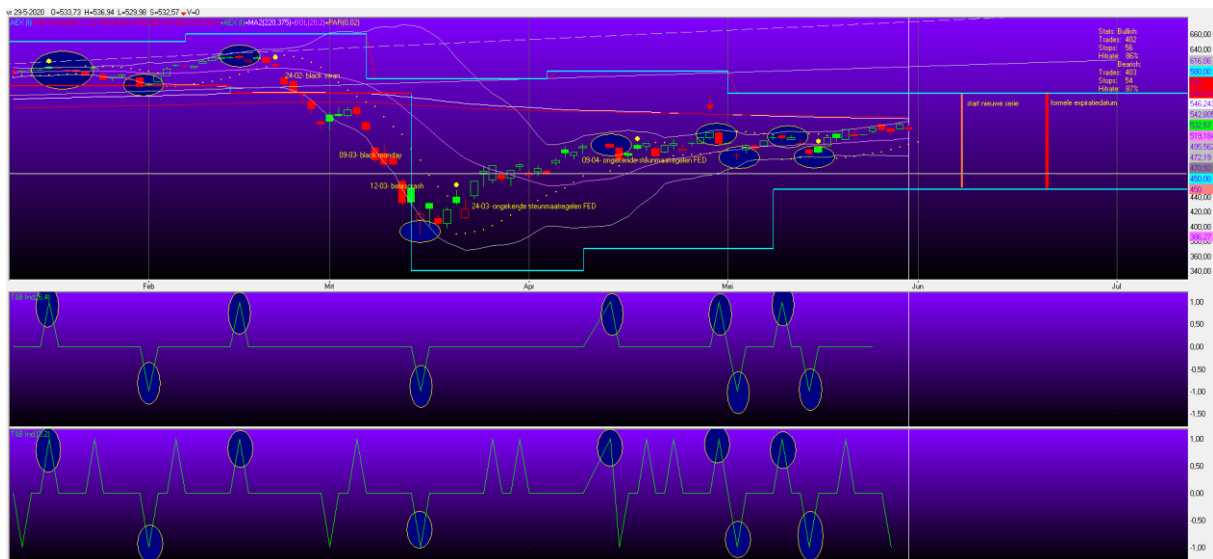
Oktober 2014, voorbeeld vorige week geparkeerd

We zien hier een marktbeeld waarbij de geschreven put tijdens de geplande praktijktest op basis van de Bollinger Bands (BB) voortaan niet meer zal worden ingenomen op het moment dat de AEX koers de onderste lijn van de BB lowerband heeft geraakt. Dat is op de vrijdag wanneer de geschreven put wordt berekend door de optie-indicator (in dit voorbeeld 10 oktober 2014). Niets is vervelender nadat de geschreven put is ingenomen de AEX koers daalt.

Op donderdag 16 oktober 2014 zien we echter een dubbele bodem van de Toppen en Bodem indicator (T&B) verschijnen. Er komt altijd een moment dat de koers richting de MA20 wil opstomen, het is niet voor niets een glijdend gemiddelde van de laatste 20 dagen. **We zouden dan op dat moment (d.w.z. 4 dagen later wanneer we dit beeld waarnemen) alsnog kunnen besluiten de geschreven put 370 in te nemen (of gewenst een nog lagere uitoefenprijs).**

Begin november moet de geschreven call worden ingenomen. Enige dagen later volgt een dubbele top. Voorlopig geen risico's te verwachten voor de geschreven call. Nadat de geschreven put is ingenomen, volgt een dubbele bodem. Geschreven put voorlopig geen gevaar te duchten.

In december zien we de AEX koers dalen. Maar we registreren een dubbele bodem. Voorlopig geen gevaar meer aan de onderzijde te duchten. Trendomkeer te verwachten richting de MA. Serie loopt met winst af.

Situatie afgelopen periode tot heden

Maart serie (start begin feb, WB wel gehandeld)

17 feb. 2020 zien we een dubbele top. Ook deze testopzet had de *black swan* van maandag 24 feb. helaas niet kunnen voorkomen. *Black swans* zijn namelijk niet te voorspellen. Toch zien we nu met de BB indicator dat de koers op ma. 24 feb. op de onderste lijn van de *lowerband* stond. Een in beginsel negatief teken. Het door mij gevoelsmatig afgegeven signaal op ma. 24 feb. de geschreven put te sluiten om verder verlies te voorkomen, wordt nu alsnog in beeld bevestigd door deze BB indicator. Maar het gaat nu even over de vervolgperiode.

April serie 2020 (start begin maart, WB niet gehandeld)

Op 06 maart had de geschreven call (achteraf) ingenomen kunnen worden omdat de koers onderaan de BB *lowerband* stond.

Op vrijdag **13 maart** heb ik (toen nog zonder aanvullend beeld) besloten de geschreven put 340 positie niet in te nemen, gevoelskwesitie. Bij twijfel niks doen. Beleggers zaten toen midden in de corona-angst na drie forse koersdreunen. Daarnaast, zo hebben we vorige week nog ervaren, begeeft de koers zich op dat moment nog steeds onderaan de *lowerband*. In beginsel een negatief signaal zo gaf ik vorige week nog aan? Immers na elke daling kan een volgende daling volgen. Maar we WETEN ook dat de koers eens naar de MA terug zal moet keren (wetmatigheid).

En nu gaat mogelijk de Toppen en Dalen indicator zijn dienst bewijzen. Slechts 1 beursdag later op maandag 16 maart zien we opeens een dubbele bodem verschijnen. Dat zal de "bodembel" toch niet zijn? Nou op grond van deze indicator was dat dus wel degelijk de (emotievrije) bodembel. (p.s. zelf ook altijd aangegeven dat bodembellen niet bestaan..)

Ergo, als we destijds dit beeld *wel* hadden gehad, dan had ik kunnen besluiten op maandag alsnog de geschreven put 340 in te nemen. Slechts 1 beursdag later op maandag 16 maart (lees 20 maart

vanwege de vertraging) hadden we opeens een duidelijker beeld. Met finale (grote) winst tot gevolg (ja, ja, achteraf; we zijn aan het backtesten).

Het wordt in dat geval dan wel iets minder “weekendbeleggen”. Dit kan gevolgen hebben voor de WB doelgroep.. Helaas vanwege de indicator vertraging ZIEN we deze bodembel pas 4 dagen later, dat is een nadeel. Maar we WETEN door het *back (and forward)* testen dat het meestal een betrouwbaar signaal betreft. Dit schreeuwt daarom om een praktijktest, geheel volgens de kwantitatieve principes.

Mei serie (begin april, WB niet gehandeld)

Op vrijdag 03 april berekent de optie-indicator de call 610. Koers staat in BB bovenband. Dat is long positief. Maar de hele BB bands begeven zich ruim in het midden van onze blauwe winstzone (dat zien we overigens pas op het moment de geschreven put wordt berekend). Dus de call 610 had emotievrij ingenomen kunnen worden (mits voldoende premie), desnoods 1 week later. Bovendien begaf de koers zich ruim onder de dalende MA 44/75.

Op vrijdag 09 april berekent de optie-indicator de put 370. AEX koers staat in bovenband. Put had emotievrij ingenomen kunnen worden. BB versmalt zich (dat noemt Bollinger de “**the squeeze**” (de kneep, kom ik later op terug). Noteer dat de januari squeeze nog veel smaller was! Serie had met ruime winst gesloten kunnen worden.

Juni serie (begin mei, WB heeft alleen de call 580 ingenomen, inmiddels met winst gesloten)

Op vrijdag 01 mei berekent de optie-indicator de call 580. Koers heeft 1 dag eerder een dubbele top gevormd. Voorlopig geen risico te verwachten voor de call 580, hoewel altijd een 2^e top gevormd kan worden (die zien we dan ook prompt verschijnen op maandag 11 mei. Inmiddels berekent de optie-indicator op vrijdag 08 mei de geschreven put 450. **Koers staat in bovenste band van de BB. Dus had deze put emotievrij ingenomen kunnen worden.**

Let op, op vrijdag 14 mei raakt de koers de onderste lijn van de *lower* Bollinger band. **Dat is een opmaat voor lagere koersen. Maar we zien op deze dag ook een dubbele bodem verschijnen.** Dan kunnen we ons alsnog opmaken voor hogere koersen, hetgeen dan ook gebeurt. MA20 opwaarts gericht. Geschreven put toch niet in gevaar.

Vertraging

Zijn er ook nadelen? Ja, deze indicator kent een vertraging. De T&B (3,2) reageert pas na 3 dagen. De T&B (6/4) reageert pas na 4 dagen. De praktijktest zal moeten uitwijzen of dit werkbaar is voor maandseries van 4 en 5 weken.

Voorlopige conclusie en aanbeveling

De Toppen & Bodem indicator laat uit de backtestresultaten zien in staat te zijn relevante toppen en bodems in beeld te brengen. Dat kan van invloed zijn door een geschreven call of geschreven put niet in te nemen waar we tot voorkort gewend waren deze met discipline wel in te nemen.

Of om deze positie-inname uit te stellen en op een later moment alsnog in te nemen tegen zo mogelijk gunstiger premievoorwaarden. Toppen en Dalen kunnen ons verder geruststellen bij een

eenmaal ingenomen diagonale *short strangle* positie tijdens de looptijd van een serie. Nadeel is de tijdsvertraging waardoor de (dubbele) toppen en dalen pas na 4 dagen zichtbaar worden.

Mijn voorstel is om deze indicator mee te nemen in de praktijktest. Signalen van de T&B indicator kunnen aanleiding zijn tot mailings door de week i.v.m. positiewissel. Dat laatste maakt dat het minder "weekendbeleggen" wordt, maar op grond van de backtest zo mogelijk effectiever.

De emotievrije regel voor de testperiode wordt dus: *Er wordt geen geschreven put ingenomen op het moment dat de AEX op de onderste lijn van de BB lowerband staat.*

Bij een dubbele bodem wordt de zaak heroverwogen of een geschreven put niet alsnog kan worden ingenomen.